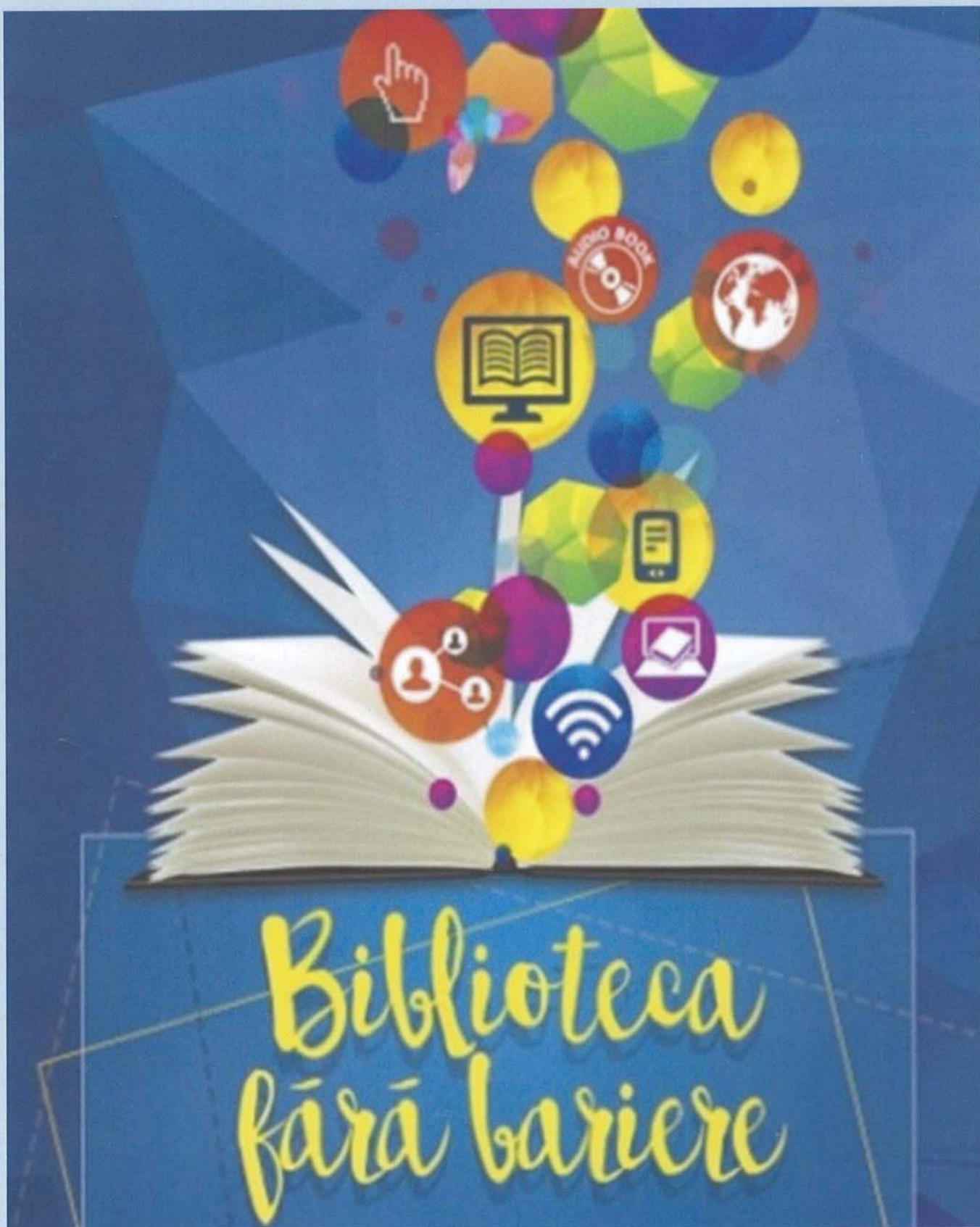

Lucrările celei de-a XXVII-a Conferințe Naționale
a Asociației Bibliotecarilor din România, nr. 3

*Biblioteca
fără bariere*

Seria: Lucrările celei de-a XXVII-a Conferințe Naționale
a Asociației Bibliotecarilor din România, nr. 3

2016

Redactor: Irina Sercău

Copertă: preluare grafică a afișului conferinței, realizat de dr. Eduard Jakabhazy.

© 2017 Editura Universității de Vest, pentru prezenta ediție

Editura Universității de Vest

Str. Paris, nr. 1

300003, Timișoara

E-mail: editura@e-uvt.ro

Tel./fax: +40-256 592 681

Responsabilitatea pentru conținutul lucrărilor aparține autorilor.

ISBN 978-973-125-513-2 (EUVT)

ISBN 978-606-93535-1-6 (EABR)

Conferința Națională a Asociației Bibliotecarilor din România (27, 2016, Timișoara)

Biblioteca fără bariere : Conferința Națională a Asociației Bibliotecarilor din România, ediția a 27-a, Timișoara, 7-9 septembrie 2016 / coord. Maria Micle, Agneta Lovasz, Simona Bursașiu. Timișoara : Editura Universității de Vest ; București : Editura ABR, 2017.

(Lucrările celei de-a 27-a Conferințe Naționale a Asociației Bibliotecarilor din România; nr. 3; ISSN-L 2392-6341; ISSN 2537-5849 print; ISSN 2392-6341 CD-ROM)

ISBN 978-973-125-513-2 (EUVT)

ISBN 978-606-93535-1-6 (EABR)

Micle, Maria (coord.) ; Lovasz, Agneta (coord.) ; Bursașiu, Simona (coord.)

02(063)

BIBLIOTECA FĂRĂ BARIERE

Coordonatori volum:
Maria Micle, Agneta Lovasz, Simona Bursașiu

Timișoara
Editura Universității de Vest

București
Editura ABR

2017

CUPRINS / SUMMARY

Organizatori / Organizers	11
Comitet științific / Scientific Committee	12
Cuvânt-înainte / Foreword	13

Capitolul 1. Evoluția profesiei: orientări în carieră, momente aniversare / Evolution of profession: career guidance, celebrations

Motivare și motivație în bibliotecile românești / Motivation and self-motivation in the Romanian Libraries Dr. Olimpia CURTA	17
Biblioteca școlară și tehnologiile informaționale: realități și perspective / The school library and information technologies: realities and perspectives Drd. Carmen-Leocadia PESANTEZ POZO	25
Biblioteca Academiei Române: 149 de ani în serviciul comunității academice române / The Library of the Romanian Academy: 149 years in service of the academic community Elena GrațIELA DUVALMĂ; Robertino DUVALMĂ	32
Evenimentele organizate de Institutul Cultural Român cu prilejul Zilei Culturii Naționale, reflectate prin afișe (2011-2016) / Events organized by the Romanian Cultural Institute on the National Culture Day, reflected through posters (2011-2016) Rozalia BARTA	39
Importanța bibliotecarului contemporan / The importance of the contemporary librarian Andreiana Maria LUPU	56

Capitolul 2. Tehnici de lucru în bibliotecă – abordare trans-disciplinară / Working techniques in libraries – a trans-disciplinary approach

Necesitatea separării colecțiilor în bibliotecile academice / The need of separating collections in academic libraries Dr. Victoria FRÂNCU	65
Împrumutul interbibliotecar: noi tendințe / Interlibrary loan – new trends Drd. Ionela BURZ	73

Analiza distribuției citărilor ca înlocuitor al factorului de impact / The analysis of the citation distribution as a substitute for the impact factor Drd. Mihai CONSTANTINESCU	78
Cartea – subiect al marketingului cultural / The book – the topic of cultural marketing Ioana Valentina POPESCU	83

Capitolul 3. New media și tehnologia informației / New Media and information technologies

Implementarea sistemului RFID în activitatea de inventariere a colecțiilor Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I” București / The RFID system implementation in inventoring the collections of the Central University Library "Carol I" Bucharest Ionica VLADÂCENCO	99
Activități de cultura informației desfășurate în cadrul proiectului „PERFORM” / The development of information literacy activities in the PERFORM project Lenuța URSACHI	105
Implementarea sistemului integrat de bibliotecă Koha: studiu de caz la Biblioteca Universității „Dunărea de Jos” din Galați / The implementation of Koha integrated library system: case study at “Dunarea de Jos” University Library of Galati Lenuța URSACHI; Mioara VONCILĂ	112
Utilizarea programului Eviews în statistica de bibliotecă / Using Eviews programme in the library statistics Mircea Gheorghe BERECHET	123

Capitolul 4. Biblioteca și publicul său (adulti, adolescenți, copii, grupuri dezavantajate): înfruntarea unor deficiențe / Library and its users (adults, adolescents, children, disadvantaged groups): facing deficiencies

Formate de documente accesibile persoanelor cu deficiențe de vedere. De la Braille la era digitală / Document formats accessible to people with disabilities of sight. From Braille to digital age Dr. Adriana-Elena BORUNĂ	135
Metode eficiente în biblioteconomie: promovarea lecturii în rândul persoanelor mature / Effective methods in librarianship: promoting reading in mature people Dr. Maria Carmen Nadia PETRE	154

Accesibilitatea persoanelor cu nevoi speciale în biblioteci / Accessibility in libraries for people with special needs Irena Ioana BRODOCEANU	158
Cultura informației în contextul dislexiei. Direcții teoretice, provocări și modalități de diseminare a informației / Information literacy in the context of the dyslexia. Theoretical approaches, challenges and ways of the disseminating information Drd. Raluca Nicoleta TRIFU; conf. univ. dr. Carolina BODEA HAȚEGAN	171

Capitolul 5. Biblioteca școlară și CDI – preocupări și experiențe profesionale / The school library and documentation centres – interests and professional experiences

Biblioteca mobilă: metodă de promovare a lecturii în rândul copiilor și adolescenților / Mobile library: method of promoting reading among children and adolescents Liliana GRAMA	185
Copilărie pentru democrație / Childhood for democracy Nicoleta Paula BUTUZA; Aurelia HIRUȚA	189
Exemple de bune practici în formarea bibliotecarilor școlari din județul Vaslui / Examples of good practice in libraries Gabi MOGA; Valentina LUPU	194
Hărți mentale / Mental maps Aurora NEGRILĂ	197
Educația non-formală și biblioteca sau cum am învățat să pășim cu încredere spre bibliotecă / Non-formal education and library Dr. Claudia-Ileana SPINEANU	201

Capitolul 6. Tehnici pedagogice din bibliotecă – adaptabilitate la societatea informațională / Pedagogical techniques in the library – adaptability to the information society

„Luceafărul poeziei românești”, prezent în sufletele generațiilor din bănci / The 'Evening star' of Romanian poetry - Eminescu, in the hearts of the young generation Adrian Valentin VESEL	207
Activitatea de documentare pedagogică – sursă și resursă infodocumentară în biblioteca școlară și CDI / The activity of educational documentation - information-	

documentary source and resource in the school library and documentation centres Dr. Florina BRAT	214
Biblioteca digitală „Europeana”: resursă documentară pentru profesori și elevi / The 'Europeana' Digital Library: an information resource for teachers and students Maria POPA	221
Auxiliare didactice utilizate în activitățile CDI / Audio-visual and teaching aids used in documentation centres activities Marinela Tatiana RUSU	224
Accesul la informație în societatea contemporană / Access to information in the contemporary society Nicoleta-Adelina MARIN	232

Capitolul 7. Patrimoniul cultural scris – difuzare și protejare / Written cultural heritage – dissemination and protection

Un calendar în limba germană, apărut la Sibiu între 1787 și 1891 sau Digitizarea – între necesitate și provocare / An almanac in German, published in Sibiu, in 1787- 1891 – digitization, a necessity and a challenge Constantin ITTU	239
Manuscrisele lui Vasile Voiculescu sau ștergerea graniței între laic și religios / About erasing the border between secular and religious in some manuscripts written by Vasile Voiculescu Cristina MARINESCU	246
Simptomatologia complexului de degradare multifactorială specifică spațiilor și colecțiilor infodocumentare din biblioteci / Symptomatology of the multi-factorial degradation complex specific to the info-documentary collections and spaces from libraries Dr. Vasile DEAC; drd. Ionela BURZ; Alexandru DEAC	249
Sfântul Ierarh Antim Ivireanul (1650-1716) și Biblioteca Mitropoliei Țării Românești / St. Antim Ivireanul (1650-1716) and Library of the Walachia Metropolis Drd. Silviu-Constantin NEDELICU	260
Restaurarea și conservarea Euhologhionului de la Buzău, 1699 / Conservation and restoration of 'Euhologhion 1699' in Buzau Oana PĂCURARIU	273

Capitolul 8. Periplus bibliografic printre publicațiile periodice românești Bibliographic display through the Romanian periodicals

Circulația periodicelor în limba română, în Basarabia secolului al XIX-lea / The Romanian Periodicals circulation from Bassarabia in the nineteenth century Nadejda LISNIC	279
Limba și literatura română, între elevi și universitari / „Limba și literatura română” [‘Romanian language and literature’] for students and academics Dr. Simona GALAȚCHI	293
Programele inițiale ale unor publicații literare în limba română apărute în Banat / Original programmes in Romanian literary publications from Banat Dr. Mariana Dorina MĂGĂRIN	300
Începuturile presei academice în spațiul cultural bănățean. Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Științe Filologice, în colecțiile BCUT „Eugen Todoran” / The beginnings of the academic press in Banat. 'The Annals of the West University of Timisoara. Philological Sciences Series' in the Collections of Central University Library „Eugen Todoran” Dr. Viviana MILIVOIEVICI	311
Rezumate / Abstracts	319
Sponsori / Sponsors	353

METODE EFICIENTE ÎN BIBLIOTECONOMIE: PROMOVAREA LECTURII ÎN RÂNDUL PERSOANELOR MATURE

Dr. Maria Carmen Nadia PETRE

Biblioteca Academiei Române

e-mail: nadiapetre@gmail.com

Într-o societate mai mult sau mai puțin globalizată, într-o Europă care nu-și găsește liniștea cu toată fațada ei de unitate, există totuși ceva care trebuie cultivat, anume obișnuința cititului. Cartea este considerată, prin excelență, un mijloc pentru difuzarea culturii și în acest moment majoritatea cărților sunt editate pe hârtie, cu toate că întâlnim din ce în ce mai multe cărți digitale sau e-books și care se distribuie în diverse moduri: pe discuri optice, imprimate la cerere, consultate online, descărcate pe un calculator sau pe platforme special create (e-reader). În ciuda expansiunii cărții digitale și contrar previziunilor făcute în legătură cu efectele acesteia, în prezent cartea tipărită încă deține supremația în materie de promovare a culturii.

Biblioteconomia este știința care se ocupă cu organizarea, gestionarea și legislația bibliotecilor. Ea sistematizează ansamblul activităților teoretice și practice privind constituirea și dezvoltarea colecțiilor, evidența, conservarea, depozitarea, catalogarea, clasificarea, relațiile bibliotecii cu cititorii, managementul bibliotecilor. Biblioteconomia ca disciplină științifică aparține unui domeniu mai larg numit bibliologie și cuprinde trei subramuri:

- organizarea cărții sau tehnica de bibliotecă;
- organizarea lecturii;
- organizarea bibliotecilor.¹

Globalizarea și explozia dezvoltării tehnologiei au avut un impact puternic asupra tuturor activităților umane. Digitizarea accelerată a modalităților de comunicare și în special a transferului de informație are consecințe dramatice asupra bibliotecilor clasice, în special a celor care nu au putut ține pasul cu tehnologia. În concluzie, pentru a supraviețui, serviciile de bibliotecă trebuie adaptate rapid în funcție de nevoile comunităților cărora li se adresează.

Una din problemele cu care se confruntă în prezent bibliotecile este lipsa utilizatorilor și atragerea acestora ar trebui să fie una din prioritățile bibliotecilor publice, în general, și a celor din orașele mici și mijlocii, în special. În acest sens, cel mai important lucru este identificarea acelor categorii care sunt susceptibile a deveni public țintă în campaniile de atragere a utilizatorilor către biblioteci.

În ultimul timp s-a constatat că, în cadrul comunităților mijlocii și mici, un procent însemnat dintre cei ce frecventează biblioteca sunt persoanele trecute de prima tinerețe, chiar și de a doua, mai tinerii și mai vârstnicii pensionari. Aceștia pot deveni utilizatori fideli ai bibliotecilor

---

¹ Săluc Horvat, *Introducere în biblioteconomie*, Editura Grafoart, București, 1996, p. 9.

publice locale, mai ales dacă și aceste instituții dau un semnal de apropiere și fac primul pas în acest sens.

Marketingul serviciilor de bibliotecă, care include și promovarea lecturii se dezvoltă pe plan internațional, iar specialiștii domeniului își împărtășesc experiența în tot mai multe lucrări, el neregăsindu-se în strategiile bibliotecilor – cu puține excepții – decât destul de firav. În **Danemarca** bibliotecile publice au oferit acces gratuit la Internet tuturor cetățenilor, în **Norvegia** bibliotecile publice sunt preocupate permanent de promovarea serviciilor și fac lucrul acesta într-o manieră profesionistă, în special prin intermediul presei locale. În **Spania** sunt utilizate serviciile: „bibliopiscinele” și „biblioplajele” (dedicate turiștilor), „bibliometroul” (pentru cei care folosesc acest mijloc de transport) sau „bibliomarket” în Barcelona și Salamanca (pentru femeile casnice). Campaniile de promovare a lecturii au folosit sloganuri cum ar fi: „Dacă citești tu, vor citi și ei!” (se referă la exemplul pe care părinții îl pot da copiilor), „Trăiește citind!” (cititul ca practică zilnică, necesară pentru toate aspectele vieții), „Hrănește-ți mintea!”, „Voi, cei care puteți... evoluati!” (în cadrul campaniei s-a folosit imaginea fazelor evoluției de la maimuță la om). Caracteristica acestor campanii, la început, a fost agresivitatea ironică și asocierea unor imagini negative, apoi cititul a fost asociat cu aspecte pozitive precum: plăcerea cititului, dezvoltare intelectuală, deschidere către posibilități neașteptate. Alte campanii au subliniat gratuitatea serviciilor: „Bibliotecile publice: vino, privește, ascultă, navighează, citește!”. Una dintre primele campanii orientate spre bibliotecă a avut ca slogan: „Avem un milion de cărți!” și a fost lansată de Rețeaua de Biblioteci Publice din Barcelona.

În **Finlanda**, unde literatura este 100% virtuală, guvernul susține bibliotecile, dacă ceva nu merge bine înseamnă că este din cauza organizării și gestiunii inefficiente. În **Franța**, o țară destul de conservatoare, mai sunt multe etape de parcurs pentru o implementare eficientă a marketingului în bibliotecă.

În **România** există multe obstacole în calea implementării tehnicilor și practicilor de marketing în biblioteci. Multe dintre aceste obstacole sunt reprezentate de vechile probleme ale bibliotecilor: criza financiară, absența profesioniștilor (mai ales în domeniul marketingului și managementului), anumite mentalități, comportamente și prejudecăți, lipsa de concepție, acțiunile confuze, izolarea instituțională și inerția tradițională. La toate acestea se adaugă barierele administrative și neimplicarea autorităților care nu încurajează, nu susțin și nu recompensează performanțele structurilor culturale și infodocumentare.¹

Conform unui studiu, 1 din 5 români nu citește deloc. Mai mult de 80% din români au o bibliotecă personală acasă, 1 din 3 are între 101 și 500 de volume acasă; sunt preferate romanele; jumătate dintre aceștia afirmă că citesc și poezie. 1 din 5 cititori cumpără în fiecare an aproximativ 10 cărți și 1 din 4 cumpără mai puțin de o carte pe an. Numai 7% cumpără cărți de pe Internet. Mai mult de 50% cumpără cărți împreună cu alte publicații.

Sondajul relevă faptul că se păstrează încă în casele românilor colecții personale de cărți, dar achiziția de cărți se află într-o scădere continuă, motivele principale fiind legate de lipsa unui buget alocat acestei activități.

În general, elevii din clasa întâi devin utilizatori ai bibliotecii publice, continuă apoi în timpul școlii gimnaziale și liceului și, uneori, în timpul studiilor universitare. La momentul

---

¹ Enache Ionel, „Marketingul serviciilor de bibliotecă în Europa”, în *Studii de Biblioteconomie și Știința Informării*, nr. 11, 2007, pp. 101-108. Disponibil la: <http://www.lisr.ro/11-enache.pdf>. [Accesat la 15.09.2016.]

maturității, fostul elev își aduce copiii la aceeași bibliotecă publică. De ce ? Pentru că are încredere în instituția respectivă și găsește răspunsuri pentru lectura pe tot parcursul vieții, cu ajutorul bibliotecii. La Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța, există situații în care deja a treia generație din aceeași familie frecventează biblioteca. În mod natural, bibliotecarii susțin tot timpul strategiile de lectură și învățare pe tot parcursul vieții.

Din păcate, nu există o strategie oficială de susținere a lecturii, care să implice bibliotecile publice și școlare, ci numai proiecte punctuale.¹

Impulsul inițial pentru atragerea persoanelor vârstnice spre lectură, într-o comunitate mică, nu cere mari eforturi financiare. Totuși trebuie avută în vedere zicala că reclama este sufletul comerțului și atunci trebuie procedat ca atare. Astfel de acțiuni menite a atrage categoria persoanelor mature pot fi:

- diseminarea de broșuri de prezentare a ofertei de cărți pe diferite domenii (modă, literatură, revoluție, personalități, autori români și străini etc.) în parcuri și alte locuri de recreere, precum și locuri frecventate de persoanele vârstnice (centre medicale și de sănătate etc.); modul de distribuire a cărților să se realizeze în pungi de plastic/hârtie imprimate cu mesaje similare broșurii.

- organizarea de către bibliotecă (eventual cu sprijinul autorităților publice locale) a unor evenimente de promovare a inițiativei dedicate acestei categorii.

Beneficiile unor astfel de metode de promovare a lecturii se extind dincolo de categoria vizată, prin folosirea acestei categorii ca vectori de diseminare și promovare a lecturii de carte în rândul tinerilor și adolescenților, prin puterea exemplului.

În formarea și dezvoltarea personalității umane cultura constituie unul din cei mai importanți factori de modelare a personalității. Astfel, rezultatele dorite sunt atât cele directe, și anume **creșterea numărului de utilizatori** în categoria de vârstă vizată, cât și cele indirecte, poate chiar mai importante decât primele, și anume:

- creșterea numărului de cititori în rândul celorlalte categorii de vârstă, în special copii cu vârste cuprinse între 8 și 14 ani, ca rezultat al interacțiunii copil-părinte, nepot-bunic;

- crearea unui mediu propice cultivării ideii/obișnuinței de lectură pentru copiii cu vârste cuprinse între 4 și 10 ani, prin puterea exemplului, dar și al unei variante menite să combată dependența de IT a copiilor, dovedită nocivă;

- relansarea apetitului pentru lectura cărților clasice în cadrul celulei sociale de bază – familia.

Promovarea lecturii în rândul copiilor și tinerilor este una dintre preocupările actuale ale bibliotecilor din țară și străinătate. Există chiar și un portal web pentru promovarea lecturii² administrat de Institutul Goethe la nivelul Europei de Sud-Est, din care fac parte următoarele țări: Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Grecia, Croația, România, Turcia și Serbia. Acesta se adresează bibliotecarilor și tuturor persoanelor antrenate în promovarea lecturii în rândul copiilor și tinerilor. Portalul oferă o platformă în limba germană și limbile țărilor din Europa de Sud-Est, care stârnește curiozitatea, invită la un schimb de idei și deschide calea către o colaborare dincolo de granițe. Pe lângă noutățile din domeniul promovării lecturii din Germania și țările Europei de Sud-

---

¹Corina-Mihaela Apostoleanu, *Rolul bibliotecii publice în promovarea lecturii*. Disponibil la: <http://www.goethe.de/ins/gr/lp/prj/lef/lfw/rum/roindex.htm>. [Accesat la 15.09.2016.]

²Portalul pentru promovarea lecturii. Disponibil la:

<http://www.goethe.de/ins/gr/lp/prj/lef/lfw/rum/ro12029505.htm>. Accesat în: 15.09.2016.

Est, acesta oferă idei testate în practică, ce pot fi folosite în lucrul cu copiii și tinerii. Propunerile provin îndeosebi din Germania și sunt îmbogățite prin recomandări practice din țările participante.

Campania de promovare a lecturii „Hai, copilul meu, să citim împreună!”, desfășurată în **Germania** accentuează rolul părinților care sunt considerați a fi primul și cel mai important punct de contact cu lectura, deoarece ei relaționează cu copiii lor din prima zi de viață și sunt cel mai important model pentru ei până la vârsta de adolescent. „...dacă părinții iau ei înșiși câte o carte sau revistă în mână și le arată copiilor că lectura are o semnificație pentru ei, atunci copiii devin curioși.”¹ În cazul copiilor care se află în grija directă a bunicilor, aceștia din urmă servesc drept model nepoților.

În concluzie, este necesară intensificarea eforturilor de dezvoltare și adaptare a bibliotecilor, având în vedere importanța și aportul imens pe care acestea îl aduc în creșterea gradului de culturalizare a unei societăți.

Bibliografie

- Apostoleanu, Corina-Mihaela, Rolul bibliotecii publice în promovarea lecturii. Text disponibil la: <http://www.goethe.de/ins/gr/lp/prj/lef/lfw/rum/roindex.htm>. [Accesat la: 15.09.2016.]
- Degener, Janna, Hai, copilul meu, să citim împreună! Părinții și promovarea lecturii. Text disponibil la: <http://www.goethe.de/ins/gr/lp/prj/lef/ads/ro11081545.htm>. [Accesat la: 15.09.2016.]
- Enache, Ionel, „Marketingul serviciilor de bibliotecă în Europa”, în Studii de Biblioteconomie și Știința Informării, nr. 11/2, pp. 101-108. Text disponibil la: <http://www.lisr.ro/11-enache.pdf>. [Consultat la: 15.09.2016.]
- Horvat, Săluc, Introducere în biblioteconomie, Editura Grafoart, București, 1996.
- Mihăilescu, Ioan, Sociologie generală. Concepte fundamentale, Editura Universității din București, București, 2005.
- Petre, Maria Carmen Nadia, Biblioteca: între arșița izolării și furtuna globalizării, Editura GlobeEdit, Saarbrücken, 2016.
- Portalul pentru promovarea lecturii. Disponibil la: <http://www.goethe.de/ins/gr/lp/prj/lef/lfw/rum/ro12029505.htm>. [Consultat la: 15.09.2016.]
- Wurtz, Bruno, Confruntări contemporane pe tema viitorului, Editura Facla, Timișoara: 1990.

---

¹Janna Degener, „Hai, copilul meu, să citim împreună!” Părinții și promovarea lecturii. Text disponibil la: <http://www.goethe.de/ins/gr/lp/prj/lef/ads/ro11081545.htm>. Accesat în: 15.09.2016.